

PSICHOLOGAS UGDYMO ĮSTAIGOJE: KĄ JIS VEIKIA IR KUO GALI PADĖTI?

Norint geriau suprasti vieniems kitus ir sėkmingiau bendradarbiauti mokyklos bendruomenės labui, pristatome psichologinės pagalbos teikimo modelį.

Psichologas – tai psichologijos bakalauro ir magistro laipsnius universitete įgijęs specialistas, kuris tiria žmogaus psichikos procesus (mąstymą, atmintį, dėmesį, ir kt.), psichikos veiklą, reiškinius bei elgesio motyvus, asmenybės struktūrą ir raidą bei jų ryšį su asmens aplinka. Psichologas gali nustatyti psichikos funkcijų pokyčius, tačiau psichologas nėra gydytojas, negali ir nedidgnozuoja psichikos sutrikimo, negydo vaistais, neišrašo receptų.

Psichologas asistentas-tai specialistas, baigęs psichologijos bakalauro studijas, atlikęs praktiką tačiau dar nebaigęs magistrantūros laipsnį suteikiančių studijų. Šio lygio specialistas atlieka psichologo funkcijas pagal savo turimas kvalifikacijas, kuruojamas patyrusio psichologo.

Psichologai antgamtinių galių neturi, kiaurai žmogaus nepermato ir minčių neskaito. Psichologas dažnai konsultuoja visiškai sveiką žmogų, kuris šiuo gyvenimo momentu išgyvena sudėtingą gyvenimo periodą ir/arba susiduria su sunkumais priimti sprendimą. Konsultavimo sėkmė priklauso nuo psichologo ir kliento (vaikas, tėvai, auklėtojai) bendradarbiavimo, motyvacijos, suderinamumo.

Konsultavimas yra dviejų žmonių bendra veikla, nukreipta į išsikeltą tikslą, o ne serija susitikimų, per kuriuos psichologas nurodo klientui, kaip šis turėtų elgtis.

PSICHOLOGAS UGDYMO ĮSTAIGOJE:

- rūpinasi vaikų psichine sveikata ir reikalingų psichologinių ugdymo sąlygų sudarymu;
- dirba su elgesio, emocijų, bendravimo bei kitų sunkumų turinčiais vaikais;
- konsultuoja vaikus, tėvus, globėjus, pedagogus psichologiniais klausimais;
- teikia rekomendacijas dėl vaikų ugdymo tėvams (globėjams) ir pedagogams;

- vykdo individualų ir/ar grupės vaikų stebėjimą, atlieka psichologinius įvertinimus bei tyrimus;
- vykdo tėvų ir pedagogų psichologinį švietimą.

Pagalba ugdymo įstaigoje teikiama, kai kreipiasi:

- pats vaikas (vaikams iki 16m reikalingas raštiškas tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimas);
- vaiko tėvai (globėjai, rūpintojai);
- pedagogai, gavę vaiko tėvų (globėjų, rūpintojų) raštišką sutikimą;
- vaiko teisių apsaugos tarnybos prašymu;
- vaiko gerovės komisijos nutarimu, gavus raštišką tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą.

Dažniausiai pasitaikantys sunkumai:

- emociniai sunkumai: adaptacijos sunkumai, nepasitikėjimas savimi, jaudulys, nerimas, baimė, emocijų valdymo sunkumai ir kt.;
- elgesio sunkumai: elgesio valdymo sunkumai, agresyvumas, taisyklių nesilaikymas, drausmės problemos ir kt.;
- problemos šeimoje: tėvų skyrybos, netektys, kivirčiai ir kt.;
- bendravimo sunkumai: nesutarimai su tėvais, kitais artimaisiais, bendravimo sunkumai su bendraamžiais ir kt.
- kognityvinės kilmės sunkumai: susikaupimo, dėmesio išlaikymo sunkumai, motyvacijos stoka, raidos sutrikimai ir kt.

PROFESINĖ PSICHOLOGO ETIKA

- Individualiai konsultuoja vaiką ar vaiko tėvus (globėjus) tik tiesiogiai bendraudami su juo;
- Psichologas **NEGALI** pradėti profesinio bendravimo, jeigu su vaiku ar jo tėvais yra susijęs giminystės ar kitais artimais ryšiais;
- Psichologas **NEKONSULTUOJA** pedagogų ar kitų darželyje dirbančių asmenų jų asmeniniais klausimais, nesusijusiais su darbo situacijomis, darbe kylančiomis emocijomis

ar problemomis. Iškilus asmeninio pobūdžio sunkumui darbuotojas yra nukreipiamas kitam šios srities specialistui.

- Garantuoja psichologinių tyrimų rezultatų, konsultacijų, stebėjimo medžiagos konfidencialumą. Su rezultatais tėvai (globėjai) supažindinami asmeniškai ir tik gavus raštišką jų sutikimą apibendrinta informacija gali būti pateikiama kitiems su ugdymo procesu susijusiais asmenims (mokytojui, auklėtojui ar kt.).
- Dirbdamas remiasi pagarbos žmogaus teisėms ir orumui, konfidencialumo, atsakomybės, teisingumo ir profesinio garbingumo principais.

PSICHOLOGINĖS PAGALBOS VAIKUI TEIKIMO TVARKA

Psichologinė pagalba – tai vaiko asmenybės ir ugdymosi problemų įvertinimas ir sprendimų ieškojimas, psichologui bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais) ir mokytojais bei juos konsultuojant.

PAGALBA TEIKIAMA ugdymo įstaigoje, psichologo kabinete nustatytais darbo valandomis. Psichologinė pagalba **NETEIKIAMA** ugdymo įstaigos koridoriuje, gatvėje ar kitoje tam neskirtoje vietoje.

Informacija apie pagalbos gavėjus, jų problemos turinį ir teiktą psichologinę pagalbą yra laikoma **KONFIDENCIALIA**. Ji gali būti prieinama tik specialistams ar kitiems asmenims, kurie yra susiję su asmenybės ir ugdymosi problemų sprendimu, gavus tėvų ar asmens sutikimą ar kylant rimtam pavojui asmens ar kitų žmonių gerovei/gyvybei.

Kada kreiptis į ugdymo įstaigos psichologą?

- Pakinta vaiko elgesys, emocijų raiška ir jūs nežinote, kaip tokiu atveju elgtis.
- Vaikas pradeda skųstis bloga savijauta: pilvo skausmai, pykinimas, nemiga, pradeda nelaikyti šlapimo ir pan. dėl to praleidžiama vis daugiau užsiėmimų, sutrinka ugdymasis ir natūrali vaiko raida.
- Vaikas pradeda mikčioti ir atsiranda tikai: veido, kūno, raumenų nevalingi traukuliai.
- Kai šeimoje ar vaiko asmeniniame gyvenime įvyksta staigus pasikeitimas ar trauminis įvykis ar vaikas su jumis nenori dalintis išgyvenimais ir jums tai keliai nerimą.
- Įvairiais gyvenimo atvejais, kai jaučiatės sutrikęs ir nežinote, kaip su vaiku kalbėtis bei elgtis.